

Igen ismert Angliában a Maude Louise Raye-nak egyik balladája, amelynek címe *Az én feladatom*. Sokan kigúnyolták ezt a verset. Én azonban mégis hiszem, hogy ez a vers nekünk az erő üzenetét sugározza:

Valakit egyre jobban szeretni nap mint nap,
gyermeki életeknek tární fel utakat,
elmélkedni — hadd érjen a nemes gondolat —
s imádkozni s ha est jó, szórni mosolyomat;
az igazságot tartva égő szemem előtt
s követni azt, mint ahogy a vak emberek
vágynak a világosság után.
Hajnaltól éjszakáig tenni a tölem telhetőt —
s megtisztítani szívem: hogy Istent mindig
láthassam,
s szavára válaszolhassak: ez az én feladatom.

Nemde ez a mi feladatunk, egyházunk feladata? Nem próbálhatjuk-e meg, hogy méltóbbakká legyünk erre a feladatra, melyet Isten állít elénk? Meggyőződésem, hogy feladatunkat teljesíthetjük, ha mindig emlékezetben tartjuk azt a tanácsot, melyet Pál apostol adott régen a kolosszabeli gyülekezetnek: „Éljetek az Úrhoz méltóan teljes mértékben az ő tetszésére, teremjetekek gyümölcsöt mindenfajta jó cselekedettel, és növekedjetekek az Isten ismeretében.” Amen.*

SZÉKELY LÁSZLÓ

PARTOK KÖZÖTT ISTENORSZÁGÁÉRT

Jn 15,13

Megvalósult a 2500 éves terv. A technika és acélos akarat 1974. október 9-én felavatta és átadta a használatnak a Boszporus felett emelt hidat, amely összeköti Európát Ázsiával. Az emberiség történetében ez az első olyan híd, amely két világrészt kapcsol össze, és ez jelképes is: az egymáshoz való közeledésnek, az emberek közötti távolság legyőzésének szimbóluma.

Ennek a jelképnek evangéliumi értelme is van, hiszen látható vagy láthatatlan hidak nélkül nincs közlekedés az eszmék, meggyőződések, vallásos felfogások között, nincs közeledés, közös célkitűzés lélek és lélek, ember és ember között.

A hídavatás óta millió jármű vitte és hozta a két part között az embert, árut és a bánatot, s bár a híd sokszor megremegek, íve pattanásig feszül a terhek súlya alatt, mégis áll és szolgálja a célt, amelyért építettett.

* Elmondotta júl. 24-én a kolozsvár-napocai templomban, az IARF regionális teológiai konferenciájának záróistentiszteletén. Fordította dr. Erdő János.

A vallástörténelem bizonyossága szerint a híd és életfelfogás útja tele van mesterségesen előidézett vagy természetesen keletkezett szellemi és lelki szakadékokkal, veszélyes völgyekkel. Sokszor szinte beláthatatlan volt a távolság a partok között. A gáttalanul hömpölygő ár pedig tovább mélyítette a medret, távolította messzibbre a partokat. Csak a hídsorsú emberek áldozata, partokat összekötő hivatásvállalása biztosította az emelkedést, a biztos haladást, a hegyi beszéd célkitűzését. A hídsorsot vállaló hősök, rendeltetésük súlya alatt — a Golgotán, Déva várában, Lambarénében, püspöki székhelyben vagy parókiák ismeretlenségében — sokszor megremegtek, lelkük ereje ívként megfeszült a feladatok terhe alatt, de remegve is vállalták a megbízatást, hogy összekössék, közel hozzák a messzi partokat, az egymástól távolodni készülő lelkeket.

A hősiesség gyökere pedig az áldozat, az önátadás talajából táplálkozik.

A keresztény történelem legnagyobb élő hídjá Jézus. Kora legnagyobb áldozatát vállalta akkor, amikor a régi judaizmus szellemvilága és az Istenhez közelebb vivő szeretet világa közötti szakadék fölött hídként kötötte össze a messzi partokat. Legnagyobb áldozatát nem a Golgota keresztnél hozta az övéiért, hanem akkor, amikor tudatosan vállalta a lélektől lélekig vivő harcot a szeretet országáért. Az akkori világ számára magas, meredek volt a túlsó part — a jézusi szellemvilág —, de ő volt az, aki vállalta és vitte a jobb, tisztább hitű élet jogát és eszméjét. Nem az áldozat, hanem a hivatás vállalásában felmagasztosult önátadás jelenti a Názareti életművének koronáját. Tudta, hogy a légerősebb híd is a terhek alatt egyszer leszakad; tudatában volt annak, hogy a szeretet partjainál az új evangélium győzelmi dalát hallani neki nem adatik, mégis feltétlenül hitt abban, amit hirdetett és megélt. Erre utal tanítványaihoz intézett búcsúbeszéde is: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.” Felebarátai ekkor értették meg a jézusi sors hídát vállaló szerepét.

Komoly felkészültségével, széles látókörű műveltségével, színesen, csendesen, csodálatraméltóan — mint a szelíd szivárvány — kötötte össze az eget a földdel, s nem mint közbenjáró, hanem mint a jóért, az erkölcsösért, a tökéletesebbért, a barátaiért meghalni is kész próféta közelebb vitt minket az Atyához és Isten gyermekéhez. A Teremtő munkatársává tett minket.

Jézus életén átdübörgött a főpapi gőg, farizeusi gyűlölet, a nagypénteki tüzes szekér, de állott méltóságteljesen, rendületlenül, mint élő szeretet, összekötő híd Isten és az ember, a sötét múlt és egy napfényes evangéliumi világ között. Ezért a magasztos hivatásért életét adta, mert Ő mindenkié volt, s az övé volt mindenki. Kétezer év után is:

Ring a nagy híd s a másik partot
A béke, emberi boldogság és Isten Országát
Mikor érvük el, még nem tudjuk,
De hálásan emelünk pillért,
Mert arra mutat Jézusunk.

Tanításai felett átrobogott az évszázadok súlya, megnemértések, félremagyarázások, inkvizíciós uralmak terhe. Vallásháborúk vészkiáltása remegtette meg az ő szellemvilágát, de születtek olyan emberek, akik vállalták Jézustól az új emberig vezető út szerepét.

A szellemi elmaradottság, a hitben és tudásban egy helyben tapogó középkor és egy új felvilágosodás partja között számunkra hídként magasztosul a reformáció folyama fölött Dávid Ferenc személyisége. Életművének legfontosabb tanulsága az, hogy az igazi reformátornak mindig meg kell éreznie azt, ami a valláserkölc fejlődésében ésszerű, a gondolkozással, érzéssel és akarattal leginkább megegyező, hogy ezt minden módon és minden eszközzel ki kell fejezni. Csak így válhat valóban korának és a jövőnek, az emberiségnek és a történelemnek lelkiismeretvé és szolgájává, híddá a múlt és a jövő számára. Dávid Ferenc sohasem tudott megalkudni fél megoldásokkal. Számára a hit kérdése és a reformáció nem csupán egy történelmi epizód volt, hanem egy áldozatok árán is megvalósuló, örökké megújulni kész, örök folyamat. Élete, munkája és halála bizonyosság amellet, hogy az övéért vállalt áldozat, prófétai hídsors, a legnagyobb szeretetből fakadó istenhit, életprogram, tudatos sorszerűség, amely elől ő nem tudott és nem is akart kitérni, még Déva vára cellájában sem.

Nemrégén olvastam egy megragadó fejtegetést az áldozat értelméről. „Mentem a szakadék peremén, s egy helyt hidat találtam, amely átvezetett rajta. De a híd csonka volt, a túlsó parton le volt törve. Ha ráléptem volna, a mélységbe billent volna velem. De amint közelebb mentem, láttam, hogy a túlsó partról egy ember nyúlik a mélység fölé a földön feküdve, úgy, hogy lábaival a part köveibe kapaszkodott s kinyújtott kezeivel, iszonyú erőfeszítéssel tartotta fenn a híd csonka végét. Teste egészen a szakadék felett lebegett. — Jöjj át bátran, testvérem! — kiáltott hozzám. Félénken lépegettem végig az ingó pallón, s karjáig érve megálltam. — Lépj át a fejemre, a vállamra, végig a hátamon! — kiáltotta vidáman. — Azt nem teszem! — szólottam. — A hátad véres azoknak a nyomától, akik ezt tették. — Hisz azért vagyok itt! Csak bátran, testvérem! — Miféle büntetés ez rajtad? — kérdeztem, átmenve rajta óvatosan a partra. — Tévedsz! Nem büntetés. Önként teszem. Ez az életem. Az életemet hídul adom azoknak, akik át akarnak jönni ide. Szeretetből teszem. A szeretet az én életem. — Meddig teszed azt? — Amíg bírom. Mikor nem bírom már, akkor... — Lezuhansz? — Le. De nem tesz semmit. Más jön helyembe. A szeretet erősebb, mint a halál” (Makkai S.).

Évtizedek múltak el. Dávid Ferenc helyébe Enyedi György lépett, aki híd volt Dávid Ferenc és a tovább menni akarók szellemvilága között. Azután jött Szentábrahámi Mihály, az „unitáriusok szeme, szíve és szája”, majd Lázár István, az egyházépítő, aki összekapcsolta a templomépítést a jövővel, Kriza János, aki „vadrózsákat” szedett, hogy szebb legyen az élet. Megszámlálhatatlan sorban épültek Isten hídjai, hogy az egy-istenhit, a szabad vallásos gondolkozás és megújulás összhangban legyen a szolgálattal. Ezt a sorsot vállalta Schweitzer Albert, aki a mély humanizmus és segítő szeretet kapocsaival kötötte össze az európai kereszténységet az afrikai bennszülött ember szolgálatával.

Sokszor megsebeztek, megremegtették a hídsorsú emberek szívét és erejét, de lerombolni nem tudták soha, mert: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.”

Lelkészi munkánk sem más, mint a híd sorsának és hivatásának öntudatos vállalása lélektől lélekig, egyházközségektől az egyetemes közösségig, híveinktől szeretett vezetőnkig, az emberiség féltett békéjétől a fejlődő és sokoldalú társadalomig.

Az Isten hidépítő vaskeze	Míg egymás mennyország-szemébe
Kifeszített a mélységek fölé,	néznek.
Hogy összekössek messzi partokat,	Viadukt vagyok, bús diadalív,
S hogy érezzem: a lelkek serege	Repezst a fagy és elmálaszt a
Egymást keresve rajtam áthalad,	hőség —
Hogy fogva tartsam őket mint	Magamnak: gyötrelem, másoknak:
ígézet,	út,
	A hidépítő Istennek: dicsőség! —

Lelki szemeinkkel látjuk és megöleljük mindazokat, akik hídsorsot vállalva összekötik a népek akaratát a békéért, az emberiség fejlődéséért és jólétéért. Elismeréssel köszöntünk minden cselekvést, amely vezetőinktől indul el, mint hitünk, akaratunk és szeretetünk szerte a világba küldött üzenetét.

Egyháztörténetünk hitsorsot vállaló nagyjai között szeretettel és elégtétellel adózunk főpásztorunknak, aki vállalta a hidépítés nagy munkáját az unitarizmus bölcsője és a világon élő unitáriusok között. Magasabbrendű hivatásvállalása minket, akik csak apró, de szilárd kapocs lehetünk abban az acélhídban, amit főpásztorunk épít, több munkára, nagyobb odaadásra serkent. Hűséggel és engedelmesen végezzük a ránk háruló feladatokat, mert tudjuk, hogy: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.”

Amikor az árvíz elvitte a hidakat, az emberek lettek a hidak, mentve, védekezve, sírva, de törhetetlen akarattal. Ebben a küzdelemben országunk vezetője fáradságot nem ismerve vállalta a legnagyobb híd sorsát, a megbonthatatlan egységet népünk és a jövő feladatai, az újjáépítés munkája és a holnap tervei között. Mindezekért mi, a béke, a hit, a hivatás gyermekei, hálával és újult reménnyel indulunk a jövő felé. „Verjük a nagy hidat ragyogva, mint a régiős-hídverők. Úgy gondolunk a túlsó partra, mint lélektől lélekhez menők, mint Istenországát és egymást építők.” Amen.

SZABADSÁG ÉS SZOLGÁLAT

Gal 5,13

A földön mindennek hivatása van. A virágnak, hogy nyíljon, a fának, hogy rügyet hajtson, a földnek, hogy teremjen, az embernek, hogy gondolataival, munkájával beleilleszkedjék az erkölcsi világrendbe, melynek végső célja a tökéletes élet.